Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov.

Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravniški prostori: 2657 So. Lawndale Ave.

Office of Publication: 2657 So. Lawndale Ave. Telephone Lawndale 4535

LETO—YEAR XVI. Cena lista je $5.00. Entered as second-class matter January 23, 1918, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1879. Chicago, Ill., pondeljek, 19. februarja (Feb. 19), 1923. Subscription $5.00 Yearly ŠTEV.—NUMBER 42.

Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

OBČINSKE VOLITVE V CHICAGU SO PRED NAMI!

SLOVENEC JE KANDIDAT.

Volilna kampanja je v polnem tiru.

Chicago, Ill. — Občinske volitve so pred durmi in volilni boj je v polnem zamahu. Stare politične stranke so postavile svoje kandidate in se poslužujejo v volilnem boju starih metod, da pocepijo volilce, posebno pa delavce. To je njih taktika. Ako se pocepijo delavci v volilnem boju, je igrača zmagati kandidatom starih strank, ki so sicer veliki "delavski prijatelji" v volilni kampanji, po volitvah pa pozabijo na svoje obljube, ko so izvoljeni.

Za delavce je važno, kdo bo župan miljonskega mesta Chicago, kdo jih bo zastopal v občinskem zastopu. S kandidati starih političnih strank so imeli dozdaj dosti izkušenj in doživeli so velika razočaranja, kadar je šlo za koristi delavstva. Upati je, da se je delavstvo iz preteklosti saj toliko naučilo, da jih ne more nihče drugi pravilno zastopati v občinskem zastopu, kot oni, katere so delavci sami postavili kot kandidate, ker se zanesejo nanje, da bodo vsikdar in ob vsaki priliki imeli pred očmi le koristi delavstva.

Delavstvo v Chicagu je politično organizirano v socialistični stranki. Ta stranka je postavila svoje kandidate na okrajni konferenci po volji delavskih zastopnikov.

Županski kandidat je dobroznani sodrug in advokat Wm. A. Cunea. Za blagajnika kandidira sodrug Robert H. Howe, za mestnega pisarja pa sodrug Pierce Anderson.

Primarne volitve občinskih svetovalcev (aldermanov) se vrše po nestrankarskem načinu, za katerega so odglasovali volilci v Chicagu. To pomeni, da bodo na volilnih listkih pri primarnih volitvah in kasnejših volitvah kjer bo ožja volitev, le imena kandidatov, poleg imen pa ne bo zapisano, h kateri stranki pripadajo kandidatje.

Socialistična stranka je postavila svoje kandidate v osemnajst volilnih okrajih (wardih). Socialistični kandidatje so v sledečih volilnih okrajih:

8—John C. Flora, 9—Chas. V. Johnson, 12—John F. Krause, 16—William Stelk, 18—Henry Groenier, 19—Kellam Foster, 22—Joseph Jenek, 23—Philip Godina, 24—Morris Seskind, 27—Robert C. Densmore, 28—H. W. Harris, 32—Gustav Dudle, 34—Herman Dickstein, 35—Fred Freese, 39—Jason A. Imes, 41—Timothy P. Quinlan, 42—Florenc S. Hall in 43 Gustav A. Johnson.

Jugoslovanski volilci, posebno jugoslovanski delavci naj si zapomnijo imena socialističnih kandidatov, da ne bodo ugibali, kadar bodo na volišču, katerega kandidata naj volijo da bodo njih interesi zastopani. V tri in dvajsetem volilnem okraju kandidira sodrug Filip Godina, rodom Slovenec, ki je dobro poznan med jugoslovanskim in drugim delavstvom. Da bo izvoljen, je seveda veliko odvisno od jugoslovanskih delavcev, ki prebivajo v njegovem volilnem okraju. Poznajo ga večinom vsi jugoslovanski delavci v njegovem volilnem okraju in večinoma tudi zunaj njegovega volilnega okraja. Ako so jugoslovanski volilci nezadovoljni s sedanjimi razmerami in prepričani da mora priti nov red, da se napravi v sedanjem gospodarskem neredu, tedaj imajo priliko, da delajo za izvolitev svojega rojaka, da bo izvoljen občinskim svetovalcem.

V volilni kampanji bo pomagal tudi znani delavski bojevnik in sodrug Evgene V. Debs. Dne dvajsetega februarja bo govoril v Fleinerjevi dvorani (Fleiners Hall, 1639 N. Halsted St.), dne eden in dvajsetega februarja v Hull Housu, 800 S. Halsted St., dne pet in dvajsetega februarja pa v domu cestnoželezniških uslužbencev (Carmen's Hall) ob osmih zvečer. Dne šest in dvajsetega februarja nastopi Debs v dvorani K. P. (K. P. Hall) na vogalu Michiganske avenue in Tretje ulice v Pulmanu. Mogoče bo govoril ta stari delavski bojevnik še kje drugje. Povsod naj delavstvo v polnem številu obišče njegove shode, posebno pa priporočamo slovenskim delavcem naj se njegovih shodov udeleže vsi do zadnjega.

Primarne volitve so **v torek sedem in dvajsetega februarja.** Delavci, državljani, udeležite se volitev vsi do zadnjega in volite svoje kandidate! Tu navedeni kandidati so vaši kandidatje. Izšli so iz vas in zastopali bodo vas!

Pregled večjih dnevnih dogodkov.

Amerika.

Senat je odobril pogodbo z Anglijo glede odplačevanja vojnega dolga.

Burns se je spravil nad svojega bivšega agenta Balanova z aretacijo in tožbo.

Administracija predloži amendment k subvenčni predlogi, da bi s tem pridobila opozicijonalce.

Evropa.

Nemci začeli guerilsko vojno s Francozi v Ruhru.

Generalna stavka rudarjev in velika kriza v Franciji.

Francoska vlada piha jeze, ko so Angleži odrekli železnice v Kolinu.

Neizmerno bogastvo najdeno v grobu staroegipčanskega kralja Tutankamena.

Poljske čete so prekoračile meje Litvinske, pri čemur je bilo 25 mrtvih in več ranjenih.

EDISONOVE VOJNE IZNAJDBE RAZKRITE.

Iznajditelj je dal za časa vojne 45 iznajdb vojnemu departmentu.

VOJNI DEPARTMENT JE PA VEČINOMA IZNAJDBE ZADRŽAL.

New York, N. Y. — "The Brooklyn Eagle" poroča, da je Thomas A. Edison med vojno dal 45 iznajdb vojnemu departmentu na razpolago, toda department je večino iznajdb potlačil. Edison je bil zelo ozlovoljen in je dejal, da ne izroči vladi nobene svoje iznajdbe več.

Šest iznajdb je predstavljalo izpopolnitve prejšnjih iznajdb, dočim je bilo 39 čisto novih.

Med novimi iznajdbami, ki jih našteva omenjeni list, so razne naprave, aparati in pripomočki za olajšanje boja na morju, zlasti pa lova na podmornike. Eno teh iznajdb — strategičen načrt za rešitev tovornih ladij pred podmorniki — je ameriška vlada dala angleški admiraliteti.

Nekatere Edisonove iznajdbe so precej sorodne z napravami, ki so jih imeli Nemci, toda bile so boljše.

ZA DIPLOMATE NE VELJA PROHIBICIJONIŠKI ZAKON.

Washington, D. C. — Državni tajnik Hughes je odgovoril na rezolucijo kongresnika Oremptona iz Michigana, v kateri se vprašujeta državni in zakladniški tajnik, katera avtoriteta daje pravico, da diplomatje prejemajo opojne pijače v Združenih državah. V svojem odgovoru pravi državni tajnik, da so diplomatje imuni ali nedotakljivi in da se tudi njih prtljaga ne more zaseči. Tako mnenje je podal že justični tajnik A. Mitchell Palmer.

BANDITA STA ODNESLA BOGAT PLEN.

Los Angeles, Cal. — Bandita sta napadla avtomobil prve narodne banke in ubila šoferja brez najmanjše provokacije. Odnesla sta vrečo za registrirano pošto, v kateri je bilo sto tisoč dolarjev. Avtomobil sta stražila O. L. Callen, Callen, privatni stražnik, in W. Blizard, načelnik bančnega poštnega departmenta.

Grover Mellus, ki je bil na cestnem hodniku, je dobil kroglo v nogo. Bandita sta ušla s plenom.

TRETJA KONGRESNICA IMA SEDEŽ V KONGRESU.

NANJO NISO VEČ GLEDALI KOT NA DEVETO ČUDO.

Zborniični predsednik ni obdržaval govora.

Washington, D. C. (Fed. Press.) — V kongresni zborniici so bili priča, ko je tretja žena zasedla svoj sedež kot kongresnica. Ta žena je mrs. Mae Elen Nolan iz Kalifornije. Izvoljena je bila, da nasledi svojega soproga kongresnika John I. Nolana, ki zastopal peti kongresni volilni okraj v Kaliforniji, v katerem so gosto naseljeni delavci.

Kongresnice so prenehale biti deveto čudo celo v Washingtonu, ko je kongresnica Nolanova zasedla svoj sedež, ki je v volilni borbi porazila šest drugih kandidatov, ko so se vršile izredne volitve, da se izvoli naslednik za njenega pokojnega soproga. Zborniični predsednik Gillet ni obdržaval govora, ko je izvršila prisego. Žene, ki so bile navzoče na galeriji, ko je bila Nolanova zaprisežena in se je vsedla poleg kongresnice gdč. Robertsonove iz Arkansasa, so samo pogrešale tretjo kongresnico Winifred Mason Huckovo, ki je zdaj v kampanji v Illinoisu.

Ko je Nolanova sprejela častitke od obeh strani v kongresu, je rekla: "Ne morem pozabiti, da je bila moje izvolitev le tribut spominu na mojega pokojnega soproga, katerega sem podpirala skozi leta pri njegovem zakonodajnem delu, in prepričanje in upanje, da bom najbolje nadaljevala z njegovim delom, ako zavzamem njegovo mesto. Odgovornost mojega urada in okoliščine, v katerih sem bila izvoljena, bodo vedno pred mano. Naplačala bom to zaupanje, ki se mi je poverilo z radovoljnim in neutrudljivim delom."

Tisti, ki poznajo mrs. Nolanovo, saj ni tujka v Washingtonu, se zavedajo, da je bilo zaupanje volilcev petega volilnega okraja v Kaliforniji na mestu.

"Zavedam se, kaj je delo," je rekla kongresnica Nolanova. "To je vzrok, zakaj je moje srce vedno na strani delavnega ljudstva — mladih deklet ,otroških delavcev in ljudske mase."

BILLY SUNDAY JE IZGANJAL "HUDIČA".

Knoxville, Tenn. — Billy Sunday razume svoj "biznis". Naznanil je, da bo izganjal hudiča na trati pred sodnijsko palačo. To naznanilo je vleklo. Pred sodiščem se je zbrala tisočglava množica, ki je radovedna pričakovala dogodkov.

Na trato so prinesli do trideset kotlov za kuhanje žganja iz bakra. Na to je prišel Billy Sunday oborožen s sekiro.

Pričel je svojo navadno pridigo o poguljenih dušah, na kar si je zavihal rokave in planil s sekiro na kotle za kuhanje žganja. Mahal je po njih in pri tem skakal okoli, kakor da je blazen. S čela mu je pričel liti znoj, toda Billy ni odnehal, ampak je mahal in mahal in mahal v veliko zabavo pričujočega občinstva s sekiro po kotlih, dokler jih ni stolkel na kose.

Ko je Billy opravil to delo, se je podal v okrajno ječo, kjer je pridigal kazencem pol ure. Predstava je bila končana.

POPLAVA V LOUISIANI.

Monroe, La. — Farmarji, ki so naseljeni ob reki Oachita med tukajšnjim mestom in Smackoverjem, beže, ker je reka pričela prestopati bregove na mnogih krajih in poplavljati okolico. Dež in sneg sta spremenila dotoke v velike reke in reka je tako hitro narasla, da so morali farmarji bežati, da so rešili golo življenje. Dozdaj še ni bilo poročano, da je poplava zahtevala tudi človeške žrtve. Izguba na domači živini je velika.

Pa tudi izguba na drugem imetku ni majhna. Voda je udrla v hleve, kašče, shrambe in hiše, poplavila je vrtove in odnašala dobro prst.

PREDLOG DELAVCEV ZA ODPOKLIC ČET JE PROPADEL V BRITSKI ZBORNICI.

London, 17. febr. — Predlog poslancev Delavske stranke, da se takoj odpokličejo angleške čete iz Porenske, je bil odklonjen z 277 glasovi proti 180. Delavski poslanci so silno napadali Francijo v teku debate. Znani socialist Filip Snowden je dejal: "Srečen bo dan za Francijo, kadar se otrese svojih militarističnih vladarjev in se pridruži drugim ljudstvom Evrope, ki delajo za mir in rekonstrukcijo. Nemčija je gospodarska razvalina in ne more plačati tega, kar zahteva Poincarejeva banda."

KAKO SKRBE ZA VZGOJO IN VARSTVO MLADINE.

O TEH PRIPOVEDUJE ZASLIŠANJE O BROOKHART-FREEJOVI PREDLOGI.

V "plačanih domovih" izkoriščajo otroke kot sužnje!

Washington, D. C. — Zaslišanje o Brookhart-Freejovi predlogi pred zborničnim distriktnim odsekom, po kateri se naj ustanovijo roditeljska sodišča v Distriktu Kolumbije, je prineslo na dan fakte, ki govore, da je treba ustanoviti podporo za matere, katere morajo skrbeti za nedorasle otroke. Obenem pa ti fakti obsojajo mladinsko sodišče, posebno pa odbor otroških varuhov.

Priče so izpovedale strašne reči. Neko deklico, staro petnajst let, so učili pijančevati v domu, kateremu je bila izročena v varstvo po odboru otroških varuhov. Druge priče so zopet izpovedale, da so bili otroci v teh "plačanih domovih" izkoriščani kot sužnji.

Mrs. Augsta C. Cole je izpovedala pred zborničnim odsekom, da ji je odbor otroških varuhov vzel pet otrok. Kasneje je izvedela, da odbor za oskrbo vsakega otroka plačuje po dvajset dolarjev na mesec. Prosila je, da se naj denar izroči nji, da bo družina živela skupaj in da bo ona skrbela zanjo. Mrs. Cole je dninarica in zasluži le pet in dvajset dolarjev na mesec. Pritožila se je bridko, da ji ni bilo dovoljeno videti več njenih otrok, ko jih je odbor oddal drugam v oskrbo, in da jo je stalo precej denarja, da je videla svoje otroke.

Drugo tragično povest je povedal pred zborničnim odsekom zelo nadarjen štirinajstletni deček William C. Mead. Vzeli so njega in dva njegova brata, ko je bil on star dvanajst let z njegovega doma. Njega so odposlali na neko farmo v Virginiji. Njegova brata so pa poslali drugam. Še štirje drugi dečki njegove starosti so delali na farmi. Dasiravno je odbor plačeval gospodarju in "krušnemu očetu" po dvajset dolarjev za vsakega dečka, so morali dečki delati do desetih zvečer, da so pripravili produkte za sobotni trg. V soboto so morali vstati ob štirih zjutraj, da so peljali produkte na trg. Poleg navadnega dela na farmi kot molzenja krav, sekanja drv, žaganja in nakladanja hlodov itd., so morali dečki pomivati posodo, prati perilo in opravljati druga hišna dela. Deček je izpovedal, da je včasi pel tudi bič, kajti William je enkrat tudi dobil z — lopato. Perila niso dečki menjali redno, pa tudi za kopel ni bilo redno preskrbljeno. On se ne spominja, da bil kdaj zdravnik na farmi, akoravno je bil kateri deček bolan.

Prejšnji nadzornik odbora varuhov, ki je opravljal ta posel skozi štirinajst let, je pričal, da so razmere žalostne in da je moral poseči večkrat v svoj žep, ako je hotel, da so otroci prejeli zdravniško pomoč.

Zaslišanje se bo nadaljevalo najbrž skozi ves teden. Prijatelji Brookhart-Freejove predloge upajo, da bo predloga sprejeta.

VREME.

Chicago in okolica. — V torek jasno, z zmerno zimsko temperaturo. Temperatura zadnjih 24 ur: najvišja 13, najnižja 2. Solnce izide ob 6.40, zaide ob 5.28.

NEMCI ZAČELI GUERILSKO VOJNO V RUHRU.

Napad na francoskega generala; več vojakov ranjenih; eden Nemec je bil ubit.

FRANCIJA ZAHTEVA POPOLNO KAPITULACIJO NEMČIJE.

Pariz, 17. febr. — Francoska vlada je poslala noto Angliji z izjavo, da odklanja vsako posredovanje glede okupacije Ruhra. Francija dalje izjavlja, da zavrže vsak eventuelni predlog Nemčije za pogajanja, pač pa zahteva popolno kapitulacijo.

Essen, 17. febr. — Guerliska vojna, kakršna je divjala med Irci in Angleži cela leta, grozi izbruhniti v Ruhru. Pojavile so se tajne skupine Nemcev, ki streljajo iz zasede na francoske častnike in vojake. General Laignelot, ki poveljuje 47. francoski diviziji, je komaj ušel smrti v petek ponoči, ko se je vračal v hotel. V temi so počili revolverji in krogle so mu žvižgale mimo glave; zadet ni bil, toda francoski stražnik v bližini je bil ranjen. Drugi francoski vojak je bil obstreljen v Westernoldu.

Francozi zdaj spoznavajo, da imajo opraviti s tajnim sovražnikom. Strelci so večinoma mladi nemški fantje. Izgleda, kakor da je bila kampanja guerile organizirana zunaj Ruhra in strelci prihajajo neopaženi v okupirano dolino.

V Essenu je bil sneči pretep v gostilni, katero je posetilo osem Francozov. Ko jim natakarji niso dali pijače, so pričeli vojaki razgrajati. Prišla je nemška policija in pričel se je boj. Streli so pokali in dva Francoza sta obležala ranjena. Nato je general Fournier ukazal okupirati glavni policijski stan in aretirati načelnika policije; okrog 30 policajev je bilo razoroženih.

Istočasno je francoski vojak na straži ne železniški postaji ustrelil nemškega delavca, ki se je bližal progi.

Francosko vojno sodišče v Essenu je obsodilo župana Havensteina iz Oberhausena na dve leti ječe, ker ni hotel ubogati francoskih ukazov. Ravnatelj elektrarne v Essenu je bil obsojen na pet miljonov mark denarne kazni, ker so bile prerezane žice in ustavljena razsvetljava v hotelu, kjer je glavni stan francoskega poveljništva.

"Brandenburška ljudska zveza" je sklenila preseliti pol miljona otrok iz Ruhra v kraje neokupirane Nemčije. Zveza ima tri miljone mark, ki jih je nabrala v prid nemških otrok v Ruhru.

Berlin, 17. febr. — Iz Duisburga poročajo, da so Belgijci prijeli ondotnega ječarja in vojno sodišče ga je obsodilo na šest mesecev zapora.

Iz Dortmunda je prišla vest, da so včeraj prišle tja tri kompanije francoskih pešcev, trije škvadroni konjenice in oddelek z osmimi strojnicami. Francozi so obkolili mestno hišo in aretirali župana ter ravnatelja podružnice državne banke.

V Geselkirchenu so Francozi obkolili policijsko postajo, razbili šipe s puškinimi kopiti in kričali nad policaji: "Nemške svinje, pôdajte se!" Aretiranih je bilo 26 policajev, ki so morali iti peš poleg jezdečih Francozov. Ker niso mogli korakati dovolj hitro, so jih Francozi opletali s konjskimi biči po hrbtu in nogah.

Nemška vlada je v velikih skrbeh radi kampanje za tajno guerilsko armado, ki se organizira po vsej Nemčiji za geurilsko vojno v Ruhru. Monarhisti so voditelji kampanje in stari oficirji se v veljkem številu ponujajo za poveljnike.

Iz Amerike in vseh drugih krajev sveta prihaja finančna pomoč v Nemčijo v prid prebivalstvu v v okupiranem Ruhru.

London, 17. febr. — Angleška vlada je zavrnila zahtevo Francije za rabo železnic v angleški okupacijski coni ob Reni in minister Letroquer je zapustil London s praznimi rokami. Anglija je stavila gotove protipredloge Franciji, na katere mora odgovoriti Poincare sam. Kakšni so ti protipredlogi, se še ne ve.

Vsa znamenja kažejo, da se odnošaji med Francijo in Anglijo bližajo prelomni točki. Angleška vlada zanika, da se bliža prelom in pravi, da bo poskušala obraniti entento.

ČEZ 50,000 RUDARJEV ZASTAVKALO V FRANCIJI; VELIKA KRIZA.

Pariz, 17. febr. — Stavka, katero so napovedali rudarji v severni Franciji, je danes pričela. Več ko 25,000 rudarjev, ki so člani komunistične Združene splošne delavske zveze, je odložilo orodje. V departmentu Loire je zaštrajkalo 22,000 rudarjev. V departmentu Du Nord 15,000, v Alaisu 15,000 in v okolišu Pas de Calaisa okrog 5000. — Francija stoji pred veliko krizo. Draginja raste; sladkor se je podražil za sto odstotkov. Frank je padel na 16.58 za dolar. Iz Ruhra pa ni premoga in ne denarja. . !

TUTANKAMENOV GROB JE POLN ZAKLADOV.

Odkritelji so strmeli nad sijajnim bogastvom zlata in kinča okrog faraonovega trupla.

NAJBOGATEJŠA NAJDBA NA SVETU.

Luxor, Egipt, 17. febr. — Notranja mrtvaška rakev egiptovskega kralja Tutankamena, ki je umrl pred okrog 3500 leti, je bila včeraj odprta in petnajstletni trud lorda Carnarvona in njegovega pomočnika, ameriškega arheologa Carterja, je bil naplačan nad vse pričakovanje.

Nikdar niso iskalci pričakovali takega plačila za svoje delo. Bili so sicer prepričani, da najdejo faraonovo mumijo in poleg še mumije njegovih sorodnikov, toda nikdar niso mislili, da je v grobni čumnati, izsekani v živo skalo, višek shranjenega bogastva v umetninah in materialu neprecenljive zgodovinske in denarne vrednosti, kar je bilo do danes najdenih ne samo v Egiptu, temveč kjerkoli na svetu. Prostor je nasut do vrha z zakladi iz zlata in dragih kamnov, ki predstavljajo vrednost miljone dolarjev; ampak materijalna vrednost je mogoče majhna v primeri zgodovinsko in znanstveno vrednostjo najdenih predmetov.

Rakev je bila odprta v prisotnosti mnogih angleških in egipčanskih javnih uradnikov ter znamenitih egiptologov, med katerimi je bil tudi ameriški egiptolog James H. Breasted s čikaške univerze. Navzoča je bila tudi četa časnikarskih poročevalcev in veliko število turistov ter radovednežev. Delavci so zelo previdno preluknjali zazidana in zapečatena vrata grobnice. Naredili so tako veliko luknjo, da so lahko pogledali notri in premotrili vsebino.

Najprvo, kar so zagledali, je bil baldahin sredi čumnate, zaprt od vseh stranih z durmi spredaj. Tam notri je sarkofag s Tutankamenovo mumijo. Baldahina se še niso dotaknili. Formalna otvoritev sarkofaga se izvrši v nedeljo. Toda naokrog baldahina so bile stvari, nad katerimi so znanstveniki strmeli in strmeli.

Soba ima okrog 14 kvadratnih čevljev velikosti. Pred baldahinom je stala soha velikanske mačke, ki je bila najbrž na straži ob krsti mrtvega kralja po običaju tedanje dobe. Mačka je bogato pobarvana in okinčana z neverjetno finimi okraski iz zlata in dragih kamnov ter polna starih egiptovskih pismenk, oziroma hieroglifov, in raznih simbolov smrti. Na tleh je ležalo sedem vesel, menda z namenom ,da je po tedanji veri kralj lahko veslaril po vodah na drugem svetu. Poleg mačke so še druge sohe, pozlačene ali iz čistega zlata, ki se čarobno blišče v svitu luči; cela soba je zažarela odsevajočega zlata in dragocenega kamenja, ko so posvetili vanjo. Razen kipov so bile urne, ki mogoče vsebujejo organe (srce, možgane itd.) pokopanega vladarja.

(Dalje na 2. strani.)

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Cene oglasov po dogovoru. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnina: Zedinjene države (izven Chicago) $5.00 na leto. $2.50 za pol leta in $1.25 za tri mesece; Chicago $6.50 na leto, $3.25 za pol leta, $1.65 za tri mesece, in za inozemstvo $6.00.

Naslov za vse, kar ima stik s listom:
"PROSVETA"
2657-59 So. Lawndale Avenue, Chicago, Illinois.

"THE ENLIGHTENMENT"
Organ of the Slovenic National Benefit Society.

Owned by the Slovenic National Benefit Society.

Advertising rates on agreement.

Subscription: United States (except Chicago) and Canada $5 per year; Chicago $6.50, and foreign countries $6.00 per year.

"MEMBER of The FEDERATED PRESS"

21

Datum v oklepaju n. pr. (Jan. 31-23) poleg vašega imena na naslovu pomeni da vam je s tem dnevom potekla naročnina. Ponovite jo pravočasno, da se vam ne ustavi list.

OSREDOTOČENO BOGASTVO V ROKAH POEDINCEV ŠKODUJE . . .

Zanimivo je poročilo, ki ga je izdala Carnegiejeva ustanova. Spisano je precej previdno in pazno. Nikjer ni v osebnih napadov. Ali ko ga človek pazno prečita, se mu nehote vsili misel, da osredotočeno bogastvo v rokah poedincev ne koristi nikjer človeštvu in celo ne tam, kjer so ljudje mislili, da koristi.

Hvalili so multimiljonarje, ki so zapustili ali naložili velike vsote denarja v podučne namene. Peli so jim slavo kot pospeševateljem znanosti in vede. Hvalili so jih kot ljudske mecene, ki darujejo svoja premoženja za populiziranje znanosti.

Skrbno sestavljeno poročilo Carnegiejeve ustanove nam pove, da so darovi multimiljonarjev zgrešili svoj namen, kajti zaupniki univerz in učilišč ne marajo, da postanejo predsedniki pravi znanstveniki, ampak najbolj so jim všeč ljudje, ki imajo lastnost, da znajo dobiti denar za univerzo ali učilišče.

Akotudi bi Carnegiejeva ustanova ne izdala takega poročila, je bila že zdavnej javna tajnost, da darovi miljonarjev in multimiljonarjev ne pospešujejo prave znanosti, ki v resnici koristi vsemu človeštvu.

Spomniti se je treba le leto ali dve nazaj, kako so na raznih univerzah in učiliščih iskali krivoverce, ki niso tako učili in predavali, kakor je dopadlo veliki denarni moči. Profesorji, ki so mislili, da je znanost nedotakljiva reč in da univerzah in učiliščih vlada akademična svoboda, so se kmalu prepričali, da ni tako. Marsikateri profesor, ki je predaval narodno ekonomijo in je kazal na pravo pot, ki vodi iz današnjih gospodarskih zmešnjav na svitlo in v korist vsega človeštva, se je prepričal, da mora tako učiti, kakor mu ukažejo, ako ne, pa lahko gre s trebuhom za kruhom.

Ako so multimiljonarji darovali lepe miljone dolarjev univerzam, učiliščem ali za ustanove, niso tega storili, da se sedanji sistem spremeni, kateri jim je omogočil, da so nagromadili ogromna bogastva, ampak njih želja je bila, da se ta sistem ohrani.

Univerza, ki sprejme take darove ni več svobodna. Vsak dar nalaga gotove obveznosti, akoravno niso zapisane v pogodbi. Največja obveznost pa tiči v tem, ako se ne bodo učili nauki tako na univerzi, kot želi darovalec ali "dobrotnik", ne bo v prihodnjem letu daru.

In zategadelj je na mestu, da vsaka država ustanovi po več učilišč in univerz, na katerih naj vlada popolna akademična svoboda. Nihče naj bi imel pravice groziti profesorjem na univerzah z odpustom, ako ne uče tako, kot je všeč gotovi skupini ljudi. Ako je profesor napravil zmoto, jo znanost sama popravi, ker znanost le v to verjame, kar se da znanstveno tudi dokazati. Znanost ni vera, ki sili človeka, da verjame reči, za katere ni treba nobenih dokazov. Kdor omejuje znanost in ji hoče določiti pota, po kateri mora hoditi, je sovražnik napredka, je sovražnik človeštva, ne glede na to, kakšne "plemenite" namene obeša svojemu rovarskemu delu proti znanosti!

Resnična znanost je bila od nekdaj preganjana. Preganjali so jo v stari Grčiji in v starem Rimu. In preganjajo jo še danes. V vseh dobah pa najdemo med nasprotniki prave znanosti in pravega znanstvenega raziskavanja elemente, ki se boje, da bodo imeli od prave znanosti gmotno škodo.

V srednjem veku so preganjali ljudi, ki so učili, da je zemlja okrogla in da se suče okoli solnca. Cerkev se je bala takih naukov, kajti bili so v protislovju z njenimi nauki in zaradi tega jih je proglašala za protiverske.

Finančni mogotci in industrijski knezi niso danes zadovoljni z nauki, ki uče ljudstvo, da so do življenskih sredstev upravičeni vsi ljudje, ki ustvarjajo produkte s svojim ročnim ali duševnim delom, ali ki s svojim ročnim ali duševnim delom skrbe na kateri drug način, da človeška družba ne razpade in se razvija v vedno boljše forme civilizacije. Oni vidijo v takih socijoloških naukih gmotno škodo zanje in zategadelj jim niso naklonjeni in preganjajo profesorje na učiliščih in univerzah, ki jih uče. Take profesorje smatrajo za krivoverce, ker ne verjamejo, da je sedanji gospodarski sistem popoln in pravičen.

JAVNA GOVORNICA.

Glasovi članov S. N. P. J. in čitateljev Prosvete.

Rock Springs, Wyo. — Radi dela je pri nas zelo slabo, kajti do sedaj smo delali komaj polovico časa. Zimo smo imeli do konca januarja milo, a s februarjem je postalo dokaj mrzlo, kakor širom Amerike, tako imamo tudi tu večerne šole za učenje angleškega jezika, poduk je dvakrat v tednu: ob torkih in četrtkih.

Ko sem kot tujec prišel v to deželo leta 1913 sem naletel na nekaj slabega, radi česar še danes slišim tu pa tam marsikako pikro, češ, kaj sem slabega naredil na Kemmererju, Wyo. nekdo je hotel od mene denar in še druge stvari je izmiljeval iz mene, a dasi sem bil takrat še neizkušen, star 20 let, sem se zelo branil, ker se mi je zdela stvar sumljiva. Po dolgem sem se vendar dal pregovoriti, a vsa zadeva je končala s prepirom in tepežem, kar vsekakor danes uvidim, da ni bilo pravilno. Komaj sem takrat utekel drugo pomočjo, a pri tem onega ranil, ki je pritekel v tepež. Oni človek me je pred dvema letoma obiskal v Rock Springu, segel mi v roko in rekel, da vé, da je bil sam mnogo kriv.

Naložili so mi bonda za $250, a ker jih nisem imel, sem moral v zapor. Prišlo je še več Slovencev iz Kemmererja in rekli so mi, da sem se bal, a v zaporu sem prestal dva meseca, bil izpuščen in odslovljen iz mesta. Danes res nisem tako plašen kot takrat, ko so me sodili kar v neki gostilni in je sodnik storil kar po turško, da sem se v resnici pričel plašiti. Sedaj bi se kaj takega več ne zgodilo, kajti meščan sem v Rock Springu osem let, dve leti še ameriški državljan in osemletni član S. N. P. J. — **Frank Oblasnik.**

Bolivar, Pa. — Pri nas delamo še precej povoljno, obrat je vsaki dan, le zaslužimo bolj pomalem. Ravno toliko se da zaslužiti, da se človek primerno preživi. Za prihranek ni govoriti, posebno ne takemu, ki ima družino. Na Bolivarju je neko število Slovencev in tudi svoje društvo S. N. P. J. imamo tu, h kateremu skoraj vsi spadamo. Svetoval bi tudi tistim, kateri še niso pri tem društvu, to je pri naši veliki delavski organizaciji, da pristopijo takoj, kajti človek nikdar ne ve, kaj ga čaka, zlasti na nas delavce preti vedna nevarnost in potreba je, da se za slučaj nezgode zavarujemo.

Na Bolivarju je tudi nekaj pečlarjev, ki se dobro razumemo v kuhanje, pa tudi v pripravljanje kakega peciva niemo ravno zadnji. Ranjkemu pustu smo spekli kar tri potice in zaposleni smo bili s "škrateljni" tako, da je kar od glave teklo. Ko smo vse spekli, pa smo sedli za mizo in si voščili zdravje z belim, a potem s črnim. Tako smo se ločili od patrona vseh norcev ravno o polnoči in tedaj smo začeli žalovati. Kako bi človek ne žaloval, sobratje pečlarji, kateri so do tega še najmanj upravičeni, so nam naložili strašno breme — ploh, naj ga vlačimo ves dan. Nekaj nas je namreč nameravalo zdrsniti iz tega pečlarskega kluba, a sedaj kakor vidim, bo treba še pomivat one začrnele lonce, strgati proč prismojeno župo, za boljšo polovico pa se zadovoljiti z metlo.

Sobratje mi tolažeč prigovarjajo, da je najboljše človeku dokler je sam, češ, saj sem lahko že izpregledal, da ženska ni za drugega kot samo za zmešnjavo pri hiši. Pa res da je, namreč pri hiši pečlarjev.

Omeniti moram še, da ima naš pečlarski klub ogromno kosarno, v kateri je šest prostorov spodaj, dvanajst pa od zgoraj. Za enega kuharja je torej tu čez glavo dela, zlasti ker mora poleg kuhalnice rabiti tudi metlo.

Namodroval bi še več, a treba je kuhat in lonci čakajo že od včeraj, da jih pomijem. Iz lonca na peči že prihaja nekam vsiljiv duh, pa ne da bi se fižol smodil. Diši — ali smrdi že tako. Treba je torej pogledat. Samo še pozdrav pečlarjem — **od pečlarskega kluba št. 99½**

Saint Marys, Pa. — List Prosveta se nam je priljubil, dela nam veselje in kratek čas, poleg tega pa tudi nudi potrebno izobrazbo, kakoršne delavci ne moremo dobiti v kakem drugem listu. Radi tega pa jeza grabi človeka, ko vidi, kako hodijo agitatorice od hiše do hiše, se vsiljujejo in slepijo ljudi s fliko, ki jo izdajajo frančiškani, poleg tega pa barantajo z razno nepotrebno krošnjarijo. Med drugim prodajajo neke podobe, ki so po 25c. To so ti zajedalci! In še kako znajo govoriti, nobenemu naprednemu agitatorju ne teče tako gladko jezik. Kakor tisti šidje so, ki smo jih včasih v stari domovini videli s punklji na hrbtu, samo to je, da v hvaljenju svojega blaga so še za mnogo stopinj višje in obrekovanju drugega pa nižje.

Če bi človek prišel v dotiko s takimi, ki pošiljajo nevedneže med še bolj nevedne ljudi, vprašal bi ga marsikaj. Ali je morda Kristus Petru ukazal, naj gre po svetu in baranta z Edinostjo ter vsiljuje podobe in škapulirje? Prav gotovo mu ni naročil, naj prodaja šifkarte. Če bi sodil po njih delih, je gotovo naročil nekaj takega, kajti prvo jim je kšeft, potem šele pride drugo. Kristus brezdvomno tudi ni naročil Petru, naj bo tako požrešen, da bo v kratkem nosil največji trebuh, kakoršne danes vidimo, da dobijo v kratkem času duhovni očetje, potem ko so stopili v ta stan. Če je Kristus kaj ukazal Petru, mu je rekel, naj gre delat, pa ne debeliti se, kot to delajo njegovi naslednik, ki pravijo, da ga posnemajo.

Potemtakem je delavec bolj soroden Kristusu in apostolu Petru kakor pa trebušni gospodje duhovni očetje, katerih obilnost pove, kako "vneti" so za sveta dela.

Nikar ne strašite revnih delavcev s peklom in peklenjščeki, ker vsak pameten delavec ve, če bo kdaj prišel kdo v pekel in se bratil z rogatimi, bodo prvi tisti, ki vodijo za nos ljudi in itak revne delavce izmozgavajo do kosti. Sicer njih strašenje ne bo držalo več dolgo, prav kmalu jim bo odklenkalo, če bomo tako napredovali in potem se nihče ne bo več bal hudobca po smrti, temveč samo tega, ki ga vidimo na zemlji.

Frančiškani se hvalijo v svoji fliki, kako da od vseh strani prihajajo pisma za katoliški tisk. Zavijati pa znajo ti ljudje, kot bi se v šolah ne bili učili drugega. Z več rojaki sem bil skupaj, ko je pismonoša prinesel fliko kutarjev. Vprašal sem ga, če je udarjen po glavi, da kaj takega prinese. Rekel je, da je bil, a zdaj, da je vrgel mrežo raz sebe. Pričel je pripovedovati o svoji ženi, kako se je izpreobrnila na pametno stran in tako tudi njega. Nekega dne je žena šla k spovedi, a nazaj prišla tako razburjena, kakoršne ni videl še nikoli. Dan na to je hotel k spovedi on. Opravil se je zgodaj zjutraj, a ko je povedal ženi, ki je ležala še v postelji, da gre v cerkev, je skočila hitro iz postelje in v drugo sobo, iz katere je prinesla tri napredne liste in med temi Prosveto. Tu imaš in beri te časopise, da nam bo vsaj kaj koristilo, nikar pa ne hodi tja. Če ne bo koristilo nam, da izpregledamo, bo koristilo vsaj našim otrokom, nikar pa mi ne hodi k spovedi.

Tako je storila s svojim možem napredna žena, ki je izpregledala. Da bi le imela mnogo posnemalk in posnemalcev, da se enkrat za vselej otresemo pijavk. Ko ne bo več na svetu mogočnih zaščitnikov kapitalizma — zastopnikov različnih ver, tedaj bodo tudi kapitalisti v veliki meri oslabljeni z nastopanjem proti delavstvu, ako ne bodo izginili že takrat kot frančiškani. — **John Južna.**

SLIKE IZ NASELBIN.

Farrell, Pa. — V naši naselbini je preminul rojak Karol Kolegar, ki je prišel dne 9. t. m. še zdrav z dela. Doma je še vse odpravil in povečerjal s svojo družino ter legel k počitku. Ko so ga zjutraj klicali, naj ustane, pa se ni ganil, ker bil je mrtev. Zadela ga je srčna kap.

Pokojnik zapušča šest hčera od starosti 10 let do pet dni. Najmlajša hčer je torej bila stara komaj pet dni. Bil je to žalosten slučaj, kajti mož je ležal na mrtvaškem odru, žena pa v postelji bolna. Pokojnik je bil skrben oče svoje družine, z žulji svojih rok je preskrbel svoj lasten dom, kar bo v veliko pomoč ženi in ji bo olajšano življenje. Poleg žene in šestih otrok zapušča dva brata v Ameriki, enega in sestro ter starše pa v stari domovini.

Ranjki Karol je bil doma iz vasi Gorenje Vrhpolje pri Št. Jerneju na Dolenjskem. Bil je član društva "Slovenec", št. 262 S. N. P. J. v Farrellu, Pa., katero mu je priredilo lep pogreb dne 12. t. m. iz hiše žalosti na slovensko pokopališče sv. Ane. Ganljiv je bil prizor, ko so se društveni bratje poslavljali od pokojnega sobrata, ko je pri dvignjeni razvi zaigrala godba žalostinko in so se med zvokom godbe mešali pretresljivi vzkliki sirot, klicajoči svojega "ata, ata". Nežni a žalostni glasovi malčkov so ganili do srca vsakogar.

Družina je ostala brez očeta, toda še ima enega pokrovitelja, ki ji stoji zvesto na strani. To je Slovenska narodna podporna jednota, ki bo pomagala družini, ki je bila odvisna od dela pridnih očetovih rok.

Hvala vsem rojakom in rojakinjam, ki ste se udeležili pogreba in tolažili vdovo ob težki uri. Hvala društvu Slovenski dom, št. 31 iz Sharona za veliko udeležbo in venec ter društvu Slovenec, št. 262 iz Farrella za veliko udeležbo pri pogrebu, godbo in venec. Hvala za darovane vence C. Furlanu, L. Peršinu, P. Špeh, J. Lumbert še niste člani, kajti prav nič ne in vsem.

Rojaki, stopite k društvu, ako vemo, kdaj smrt pretrga nit življenja enemu ali drugemu. Kako žalostno je, ko umre rojak, ki ni član podpornega društva, to smo se že lahko prepričali. Nihče se ne briga zanj. Vse drugače pa je če je član organizacije, zlasti take kot je S. N. P. J., ki skrbi za vse svoje člane enako do groba. Rojaki, storili boste dobro delo, če pripeljete k podporni organizaciji znance, kateri še niso zavarovani. Torej na delo! — **Frank Kramar.**

Virginia, Minn. — Žalostnega srca naznanjam, da je naš rojak po imenu Matt Kostanjšek, ki je bil dobro znan posebno v tej okolici, za vedno zaspal dne 10. februarja. Zapustil je svet po dolgem trudu in trpljenju svojega življenja v srednji moški dobi, star 42 let. Bil je trpin na tem svetu, kakor smo trpini vsi delavci, ki si moramo služiti za svoje življenje z mezdami, zato mu želimo, naj mu bo lahka ameriška gruda.

Rojaki, nikdar ne pozabite, da nas čaka vse enako smrt, kakor je pokosila ranjkega Matta. Zato pa bodite pripravljeni, preskrbite svoje družine in sorodnike, da jim bo olajšana izguba vas. Pridružite se vsi k Slovenski narodni podporni jednoti, ker ona vem bo pomagala v slučaju bolebo priskočila na pomoč vašim ženi in nezgode, po vaši smrti pa družinam ali dragim sorodnikom. — **Jos. Strle.**

Kam gredo reparacije?

Že večkrat smo naglašali, da vojna odškodnina, ki jo zahteva nenasitni zavezniški kapitalizem od nemškega naroda, prav nič ne koristi siromašnim slojem zmagovitih držav, ki so sedaj stopile z železno vojaško peto na nemška tla. Ves denar, ki ga je Nemčija deloma že plačala, deloma pa ga bodo zavezniki še izsesali iz njenega onemoglega telesa, požre vojska in peščica srečnih ljudi, ki jim vsaka vojna pomaga polniti žepe. Naše stališče potrjuje članek v "Humanite", kjer čitamo:

"Okupacijska armada je znašala 1. dec. 1921. leta 130 tisoč mož, sedaj pa šteje 140.000. Pred vojno so imeli Nemci na istem ozemlju 70 tisoč oborožene vojske. Ne samo francoski, belgijski, amer. in angl. častniki in vojaki, temveč tudi njihovi sorodniki in služabniki žive na račun nemškega naroda. Ali si morete misliti, kako težko je breme, ki ga je naložila tuja okupacija porenskemu prebivalstvu? Glasom člena 8. pogodbe o porenski pokrajini mora Nemčija oddati zavezникom vsa zrakoplovna sredstva in taborišča, v katerih se je nahajala prej nemška vojska. Proti določilom pogodbe je zavezniška vojska zaplenila za nova taborišča 1300 ha zemlje, za strelišča pa 11.000 ha. Zavezniki so zaplenili mnogo hotelov in palač, 23 gledališč, 52 kinematografov in mnogo drugih poslopij, ki so jih spremenili v hiše javne razuzdanosti. Za urejevanje drugih javnih prostorov je plačala Nemčija samo v okrajih, kjer je nameščeno francosko vojaštvo, 800 milijonov mark. Domišljija naših (francoskih) elegantnih oficirjev glede stanovanja, perila in hrane prekaša vse meje dostojnosti. Generali in drugi visoki častniki imajo pravico do stanovanja v posebni palači. Stanujejo ponavadi v 7—9 sobah ali salonih, (izvzemši stanovanje slug, ki imajo na razpolago posebne službene prostore): sprejemno dvorano, 1 velik in 1 mali salon, salon za igranje, salon, kjer general dela itd. Do 1. decembra 1921. leta so zavezniki rekvirirali najmanj 9700 poslopij, kjer je 38,000 sob. V Mainzu je vrhovni poveljnik v 1920. letu potrošil 750,000 mark (185.000 frankov) za to, da si uredi grad po vzoru hesenskih velikih vojvod. Preureditev gradu Waldhausen pri Mainzu je stala 1,572.000 mark ali 380.000 francoskih frankov. Leta 1921. je isti general potrošil v iste namene 275.000 mark. Do 1. decembra 1921. leta je stala olepševalna strast francoskega generala nad 3 milij. mark, ki jih je plačala Nemčija. Monsignor Lolgrand, vojaški duhovnik, ki je živel v zasedenem ozemlju s svojo materjo, sestro, vnuki in družino svojega sluge, je potrošil 330.000 mark. Isto se je godilo v Weisbadenu, Koblenzu, Bonnu in drugih mestih.

Od najnižjega častnika do generala — vsi žive razkošno. Nemčija preskrbuje na svoje stroške žene, sorodnike in prijatelje najbolj galatnih vojakov na svetu. Zakaj naj bi si ne privoščili, če pa Nemčija vse plača? Vprašanje je seveda, bo-li Nemčija mogla plačati vse stroške, ki jih je prizadela okupacija. Oborožitev, vzdrževanje in drugi stroški porenske armade so pošrli v francoskem državnem proračunu 12 miljard frankov, zaplenjeno narodno imetje pa je otežilo tudi nemške državne izdatke vse skupaj pa gre na račun — reparacij."

Tako pišejo sami Francozi o vojni odškodnini. Posebna razlaga je tu nepotrebna. Težko zasluženi ljudski denar troši pijana in razuzdana družba francoskih generalov in druge gospode, po svetu pa trobijo, kako je potrebna narodu vojna odškodnina. Tudi pri nas so ljudje, ki se ne sramujejo javno trditi, da je francosko in belgijsko nasilje nad nemškim narodom pravično in potrebno. Komu je to potrebno o tem se seveda boje govoriti.

TUTANKAMENOV GROB JE POLN ZAKLADOV.

(Nadaljevanje s prve strani.)

Na vzhodni strani čumnate so v steni še ena vrata, ki so bila odprta. Poleg vrat je stal šakal-bog Anubis črne in rumene barve, za njim pa velika glava bika, ki tudi sije zlatega nakitja. Na južni strani je mnogo škrinj raznih velikosti in oblik, ki so vse zaprte, razun ene, iz katere gledajo zlate podobe Tutankamena, stoječe na črnih leopardih. Zraven škrinj so male, miniaturne krstice, v katerih so nedvomno kipci, ki predstavljajo služabnike kralja na drugem svetu.

Poleg teh predmetov so ob stenah bojni vozovi, oziroma vozovi ali kočija za parade s pozlačenimi kolesi in stranicami, velike vaze iz alabastra in drugi predmeti.

Odkritelji so si častitali na najdbi. Tako bogatega groba ni imel noben starocgiptovski faraon, kar so jih do danes našli v takozvani "Dolini kraljev" ob reki Nilu, kjer je v starodavnih časih stalo mesto Tebe. Razun dveh ali treh kraljev so že vsi odkriti. Dejstvo, da ni bilo v grobnicah drugih kraljev skoro nikakršnih zakladov, je pojasnjeno, da so bili grobovi oropani pred dolgimi stoletji. Toda Tutankamenov grob je bil tako skrit, oziroma zametan z razvalinami in peskom, ki ga je nasul čas, da se ga ni nihče dotaknil od dneva, ko je bil zazidan in zapečaten pred 3500 leti, do danes.

PISMA NA POŠTI

v Chicagu imaj osledeči rojaki: Antonia Susnic, št. 4586, Ana Fidrich, št. 941, Gocica Stepana, št. 942, Jos. A. Hamerich, št. 947, Mathus Sinkovic, št. 1012, Stevica Gaspar, št. 1015, Vician Andrej št. 1029 in Jakob Zuljević, št. 1038. Pisma dobite na glavni pošti v veži z Adams ceste. Poleg tekoče številke povejte tudi kraj, odkod pismo pričakujete.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

Chisholm, Minn. — Vaš dopis zamore uredništvo priobčiti le, če dovolite pod njega podpis. V dopisu se bavite z organizacijo rojakov v naselbini ter se vse neposredno tiče rojakov. Pravila naše jednote zahtevajo, da mora biti pod takimi dopisi podpis. — Pozdrav!

Johnston City, Ill. — Razprava je precej obširna in prevajanje da precej dela. Priobčati pričnemo kakorhitro bo v listu več prostora in več časa. — Pozdrav!

ZA ŠOLSKO IZOBRAZBO ZAMORSKE MLADINE NI DENARJA.

ZAMORSKI OTROCI POHAJAJO LE STO DNI V ŠOLO.

Stariši so presiromašni, da bi vzdrževali šolo, okraj pa pravi, da ninta denarja.

Washington, D. C. — Le semintje se izve, kako se skrbi za šolsko izobrazbo zamorske mladine. In še take vesti, ki govore, kako pomanjkljiv je sedanji sistem za šolski poduk vobče, pridejo po naključku v javnost.

Pet in osemdeset milj jugozapadno od glavnega mesta Združenih držav se nahaja mesto Orange v Virginiji. V tej občini je sto pet in dvajset zamorskih otrok. Ti otroci pohajajo v šolo le sto dni v letu.

Zamorci v tej občini si služijo večinoma svoj kruh kot poljski delavci ali pa opravljajo hišna dela v hišah bogatih belopoltnikov. Kljub temu so pa ti siromaki kupili nedavno dva akra sveta, da na njem zgrade novo šolsko poslopje. To dejstvo govori, da tudi zamorci koprne po izobrazbi in da se zavedajo, da znanje je moč. Spravili so skupaj denar za svet, toda šolskega poslopja niso mogli postaviti, ker so presiromašni. Njih mezda je nizka, ker je padla cena poljskim produktom. Okrajne oblasti pa izjavljajo, da ne morejo dalj vdrževati šolskega poduka kot sto dni v letu, ker v okrajni blagajni ni denarja. Ta denar gre za druge skupne stroške in tako ne ostane nič za šolsko izobrazbo zamorske mladine.

Ako so take razmere v bližini glavnega mesta Združenih držav, tedaj si čitatelji lahko ustvarijo sliko, kako skrbe za izobrazbo zamorske mladine v južnih državah, v katerih se mora zamorec ponižno umakniti z uličnega hodnika, kadar sreča belopoltnega človeka.

IZ DELAVSKEGA SVETA.

(Federated Pres).

Stavka mehanikov v delavnicah Wabash železniške družbe v Moberlyju, Mo., še vedno traja. Izmed 700 unijskih mehanikov se je samo 18 mož izneverilo organizaciji in se vrnilo na delo. — V delavnicah Chicago, Burlington & Quincy železnice v Hanibalu, Mo., se je izneverilo 48 delavcev izmed 680. — V delavnici Missouri Pacific v St. Louisu je bilo izmed 600 stavkarjev do danes le 26 dezerterjev. Stavka traja od 1. julija. l.

"Ena velika unija" v Avstraliji. Avstralska "One Big Union" se uspešno razvija kljub opoziciji nekaterih strokovnih unij, ki bi rade obdržale staro formo razcepljenosti. "Ena sama velika unija" ima zdaj rudarske, kmetske in pastirske delavce združene. Department tovarniških delavcev je v teku organiziranja.

Brezposelnost v državi Illinoisu je bila večja v januarju kot v decembru. To je razvidno iz poročila državnih posredovalnic. V decembru je bilo 116 brezposelnih delavcev na vsakih sto ponudenih služb, v januarju pa 133 delavcev na vsakih sto ponudenih služb. Položaj je vsekakor bolji kot je bil pred enim letom, ko je bilo 232 brezposelnih delavcev na vsakih sto ponudenih služb.

Slabe mezde v Kanadi. Povprečna tedenska mezda najbolj izurjenega mehanika v železniških delavnicah, ki je delal sleherno uro, je bila v zadnjih dveh letih $24.61, mezda pomočnika pa $16.90.

Žene v Mehiki nočejo zaostajati za svojimi sestrami v drugih deželah "Juventud" (mladina) se imenuje najnovejša organizacija inteligentnih žena in deklet v Mehiki. Zraven so učiteljice, dijakinje, pisarniške nameščenke in razne intelektualke. Namen organizacije je, pripeljati delavske žene in dekleta v bojevno organizacijo delavskega razreda z izobraževanjem in pobijanjem verskega vpliva med njimi, ki je v Mehiki še zelo močan med ženstvom. Maria Tapia je voditeljica "Juventuda".

NEZGODA NA ŽELEZNICI.

Louisville, Ky. — Potniški vlak je na križišču Louisville & Nashville železnice udaril v vez ulične železnice. Dve osebi sta bili ubiti in več je bilo ranjenih.

Razne vesti.

KANADSKI IMPERIALISTI SO TUDI NA DELU.

Pomagati hočejo s colniskim tarifom Združenemu kraljestvu.

Ottawa, Can. — Imperijalisti so vprizorili novo gonjo da pohite z ohrano britskega imperija. Zdaj je tukaj več prednostnih carinskih naprav, ki se pa ne tičejo resno Združenega kraljestva. Tudi ne postoji še ničesar, kar bi vezalo razne dele imperija.

Unija za razvoj imperija je izdala letak na štirih straneh, ki ima namen izdelati priprave za kampanjo. Ta letak zdaj kroži med ljudstvom. Ta dokument, ki je sestavljen zelo blebetavo, pojasnuje marsikatere reči, ki jih imajo v mislih njegovi izdajatelji in razširjevalci.

O prednostnih carinskih napravah pravi letak, da so Veliki Britaniji priznali carinski privilegij glede raznih skupin tovarnarjev, ali ti privilegiji ne štejejo dosti, ker se tičejo večinoma takih industrij, ki ne postoje.

Industrije, katere imajo v mislih, so bile večinoma ustanovljene v vojnem času na Angleškem in zdi se, da jih carina ni mogla vzdržati.

Kanada je prvi dominij, ki priznava carinske prednosti v imperiju in če je Anglija pripravljena, da obdavši pšenico tedaj je liberalna vlada priznala carinsko prednost kot korak, da se zniža carina.

Ako pride do kupčijskih pogajanj med raznimi deli imperija, tedaj postoje nasprotni toki, ki bodo ovirali imperijalistične protekcijoniste.

Kanadski tovarnarji, ki izdelujejo volneno blago, niso za to, da se priznajo kakšne ugodnosti za angleško ali škotsko volneno blago. Naobratno je kanadski minister pronašel, da se angleški trgovci bojujejo, da kanadsko blago ne pride na avstralski trg.

Tako so si kapitalisti sami v laseh in pobijajo prednostno carino.

PROTI HIŠNIM POSESTNIKOM, KI MRZE DRUŽINE Z OTROCI.

St. Louis, Mo. — Wililam E. McGee, preje kovač v St. Louisu, zdaj državnozborski poslanec, zastopajoč volilni okraj v St. Louisu, je predložil v državni zbornici predlogo, po kateri izvrši hišni posestnik kaznjivo dejanje, ako noče oddati stanovanja družini z otroci.

"Ti ljudje ne marajo otrok v svojih apartmentih, ne ugovarjajo pa palčkom in papigam. V svoji bližini poznam ženo, ki je na sedemnajst mestih vprašala za stanovanja, preden ga je dobila. Povsod so ji odrekli stanovanje, ker ima šest let staro hčerko,' je rekel McGee.

Tako je bilo že tudi pred leti. Ko so v letu 1917 šle gledati stanovanje mati zakonodajca, teta, stara mati in njegova tri leta stara sestrična, ki je bilo oglašano v časnikih, so doživele, kaj se pravi iskati stanovanje z otroci. Hišni posestnik je odprl vrata in zagledal je malo deklico, ki se je držala za materino krilo. In hišni posestnik je tako trdo zaloputnil vrata, da McGee ne more pozabiti tega loputanja z vratmi.

Zakon določa, da se hišni posestnik obsodi na eno leto v zapor in na denarno globo do pet sto dolarjev, ako prelomi ta zakon. McGee je dalje izdelal predlogo, po kateri se uvede osemurni zakoniti delavnik za delavke. Zakonska predloga se v kratkem predloži zbornici.

OBTOŽENI BANKIRJI.

Edwardsville, Ill. — Obtoženi so bili predsednik, podpredsednik in blagajnik Prve državne in hranilne banke v Wood Riverju, da so prejemali hranilne vloge, ko so že vedeli, da je banka nesolventna. Blagajnik je še posebej obtožen, da je skril osem tisoč pet sto dolarjev.

Litvinci so se umaknili pred Poljaki.

Varšava, 17. febr. — Včeraj se je pripetilo več spopadov med poljskimi in litvinskimi četami, ko so Poljaki zasedli nevtralno cono v okolišu Vilne kakor je zacono v okolišu Vilne naredov. Dvaključil svet lige narodov. Dvanajst poljakih vojakov je bilo ranjenih in tudi Litvinci so pustili ranjenih in tudi Litvinci so pustili za seboj več ranjencev, ko so se umaknili. Ubit ni bil nihče.

ŠPIONA BALANOVA ZADENE MAŠČEVANJE.

Chicago, Ill. — Silna jeza po maščevanju je vzkipela v taboru privatnih agentur, katere je Balanov obtožil, da so kovale "rdeče zarote" na račun radikalcev. V petek je municipalni sodnik Joseph Schulman izdal zaporno povelje proti Balanovu na zahtevo Burnsove agenture, ki je uložila tožbo radi kriminalnega maščevanja in častikraje.

NEVARNOSTI PRI DELU.

Hammond, Ind. — V podjetju American Tank Car kompanije se je utrgala železna veriga pri samotežniku in je udarila s tako silo 20-letnega delavca Andrev Favriča iz Clevelanda, da ga je na mestu ubila.

Poljska išče pogodbo z Rusijo.

Moskva, 17. febr. — Poljska vlada je naprosila sovjetsko vlado, naj se odpro pogajanja za trgovinsko pogodbo. Sovjetska vlada je zadovoljna in je odgovorila, da se pogajanja lahko začno 26. februarja v Moskvi.

Naše družinske razmere.

Glencoe, Ohio. — Med Slovenci v Ameriki se je zadnje čase pojavila nekaka epidemija, da so začeli pisati, kako kdo živi, oz. kakor so živeli razporočeni prej kot so se ločili. Ali ni to nekaj, kar nikakor ne spada v časopisje? In še najmanj v Prosveto, kajti neštete drugih bo bolj potrebnih reči imamo.

Moje mnenje je, ako uvideta dva zakonska, da jima ni mogoče živeti skupaj, je najboljše, da se ločita in gresta vsak svojo pot. Saj za to imamo tudi zakone, ki to dovoljujejo. Večkrat smo videli v stari domovini, kako sta se dva zakonska pretepala med seboj, ali pomoči ni bilo, ker cerkev je bila nasprotna ločitvi kot je še danes. Tu v Ameriki je v tem pogledu drugače in veliko bolj pametne uredbe imamo.

Ko se dva ločita, je s tem stvar končana in ni treba še po časopisju razglašati, kako sta živela, kak je bil mož in kakšna je bila žena. Gotovo je, da nihče ni brez napake, pa naj bo mož ali žena. Vsi smo rojeni, nekateri z večjimi, drugi z manjšimi napakami, kar lahko vidimo vsak dan. Doslej se ni še noben moški oglasil, da bi povedal, kaka je bila njegova boljša polovica, kar je znak, da možje nekoliko več potrpimo kot pa ženske. V kolikor je meni znano, je tudi žena velikokrat vzrok prepira, oz. njen jezik, kar ji je že prirojeno. Drugo pa je, ako bi vsak malo potrpel, bi velikokrat ne bilo prepira in razporoke. To mislim, da bi vsak lahko videl, ako hoče.

Če pa razporočenci ravno hočejo popisovati svoje prejšnje življenje, je najbolje, da si ustanovijo poseben list, ki bo pisal samo zanje, ker Prosveta je za izobrazbo, ne pa za take neumnosti, kot prihajajo zadnje čase. Če bi bil jaz urednik, bi enostavno vsa taka pisma zmetal v peč, ne v koš. — **J. H.**

Milwaukee, Wis. — Jaz pa ne bom popisovala, koliko sem prestala hudega pri nekem neizobražencu, kajti to bi povzročilo žalost in solze bi povzročilo s svojim žalostnim pripovedovanjem med čitatelji. Zatorej, da ne bo solz, samo omenim, da so večinoma vsi dobri možje že pomrli, kar lahko posnemamo iz tega, da vsaka vdova hvali svojega ranjkega moža. Pred dnevi sem vprašala svojo znanko, ki je tudi vdova, zakaj ima vedno pokrito čepico na glavi. "Zdaj je vendar predpust, snemi kapo in nakodraj si lase," sem ji svetovala. "Kako si jih bom kodrala", pravi, "moj dobri ranjki mož, bog mu daj nebebesa, nikoli se nisva prepirala, me je nekoč malo prijel za lase. Prava nesreča je, da radi tega nikoli več ne zrastejo."

Za tistega ženina tam v Kaliforniji pa mi je res žal, da je tako prevzeten, kajti on ima dom tam v topli solčni deželi, jaz pa mojega v mrzlem Wisconsinu. Če bo Ford pričel izdelovati eroplane, bi si ga takoj skusila nabaviti. Poleti bi bivala tu v Wisconsinu, v jeseni pa odletela kakor ptica v gorko Kalifornijo.

Pečarice smo vsekakor samotarke in v Milwaukeeju nas ravno ne manjka. Zato pa bi ne bilo odveč, če bi se kdaj sestajale in si tako kratile čas. Prav zadovoljna bi bila, da me kdaj katera obišče. Vse drugačno mnenje pa imam napram pečlarjem in hlvčarjem sploh. Izgubili so ves kredit pri meni, posebno pa sedaj, ker se pred pustom ni nobeden oglasil. Če mi zdaj kateri pride, se mu lahko zgodi, da bo že med vratmi dobil skledo v glavo. Ostanite torej doma pri svojih žgancih, pečlarice pa bomo pile v miru našo kavo. — **A. Žužek.**

S hriba. — Kar je res, je res, in pri tem tudi ostanem, četudi pravi dopisnica iz doline, da nisem imela poguma nastopiti službe v Ameriki ter raje vzela moža brez ljubezni. Res je, da nisem norela za njim kot stori marsikatera, a se ga čez par tednov naveliča in se loči od njega ter zopet nori za drugim. Še živim z njim in nisem ena tistih, ki so vsako leto pripravljene na ženitovanje. Kolikor pa se tiče službe, povem toliko, da nisem prišla v kako veliko mesto kot New York ali Chicago, kjer je službo lahko dobiti, temveč v premogarsko naselbino, kjer ni bilo službe razun da je bilo dobiti delo v kakem stanovališču ali salunu. Moji sorodniki pa me niso pustili, da bi bila šla tja služit.

Dopisnica pravi, da jaz nisem videla smrtno nevarnih slučajev za zakonske žene. O, saj sem jih in sama sem bila pričujoča, zato pa vem, kaki so. O tem danes ne govorim. Gotovo ste brali v našem dnevniku povest o lepi Vidi. Bila je kakor prazna lepo izdelana skleda. Brali ste tudi o Gregorju z Gizelko, kako ga je vlekla za nos. Pa da sem se jaz osmešila s svojim dopisom! Katera je količkaj razsodna, mi bo priznala, da imam prav. Od marsikatere sem že slišala, češ, zakaj ni urednik vrgel prvega dopisa o tej zadevi v koš in tako bi bila stvar lepo zaspala, v družinah bi ne bilo vznemirjenja, kjer so srečni.

Vabite me v ono solzno dolino, da bom videla, koliko je tam zadovoljnih divorsancev. Odkrito rečeno, da ne maram v to dolino, ker se bojim, da bi se tudi mene prijela bolezen za ločitev. Lahko pa bomo poslali s hriba tiste, ki ne bodo zvesti našim principom. — Dopisnica pravi, da odobravam sužnjstvo žensk in obsojam razporoke, ki jih dovoljujejo moderni sodniki. Pri tem oni ne vedo, da se moderni juristi smejejo v pest, češ, kako lahko je dobiti njih trdo prisluženi denar.

Dopisnica pravi, da meni ne gredo razporoke v glavo, a njim menda jaz ne, ker sem povedala, kaj je glavni vzrok in prepir ter skaj je toliko nesrečnih zakonov in razporok. V resnici one ločene životarijo življenje brez solnca. Pustile so može, potem pa bi rade prišle nazaj in jih s povzdignjenimi rokami prosile ,da smejo biti zopet pri njih. Mož pa ne mara, da bi ga zopet nadlegovala ona, ki ga je enkrat zapustila in se rajše umakne pred njo. Ali ni takih slučajev na stotine?

Res je, da jaz ne morem živeti brez moža, kajti on je oče mojih otrok in že za to mi je veliko zanj, da bova lahko dobro vzgojila svoje otroke. Dati jim hočeva vzgojo, da ne bodo s prstom kazali za nama, kot se to dogaja čestokrat v Ameriki, da otroci, ko so radi neprave vzgoje zašli na neprava pota, zvračajo krivdo na svoje stariše in jih nesrečni kolnejo. Gre se nazadnje tudi za žensko čast in poštenje, da ji ne more nihče reči in ji vest ne očita, da je pustila svoje otroke v blatu in odšla proč od njih. Tega bi ne storila za vse na svetu, kaj šele za par trenotkov dozdevne sreče.

Ločene žene lahko rečejo: pri nas je korajža, pri vas jo pa ni. V stari domovini so rekli, da so nezakonske matere najbolj korajžne, a tu tistih ni veliko, zato pa je ločenih toliko več. — **Ameriška Slovenka.**

Pismo iz Rusije.

Moskva. — (Piše Anise, korespondentka F. P.) — Deseti vseruski kongres sovjetov, ki je zboroval v šestem letu ruske republike, zaznamuje povratek v normalnost. Kongres, ki je prej zboroval vsakih par mesecev, se zdaj snide samo enkrat v letu. Politične vstaje, ki je zahtevala pogostejša zborovanja, ni več.

Prvo delo kongresa je bilo, da je soglasno odobril vsa dela vlade v prejšnjem letu. Najmanjša prepira ni bilo radi tega. Delegatje so videli, da je republika pokazala velik napredek — kdo bi ne bil zadovoljen? Poslušalci, ki so pričakovali starih revolucionarnih vzkipelosti, so kmalu zapustili gledišče, rekoč, da je zborovanje silno dolgočasno.

Pred enim letom ob tem času so bile ulice v Moskvi temne, letos je pa pred opernim gledališčem, v katerem se je vršilo zborovanje, plamenel z rdečimi električnimi črkami napis: "Deseto zasedanje vseruskih sovjetov". Na drugi strani trga je električni napis v sijajočih belih črkah oglašal vladno notranje posojilo.

Ni pa treba niti za trenotek misliti, da povratek Rusije v nomalne razmere pomeni povratek v razmere v kapitalistične države. Na površju je Rusija podobna drugim deželam, izvzemši da je velika večina industrijskih podjetij v rokah države. Miljon delavcev je vposlenih v državnih industrijah, medtem ko imajo vse privatne industrije okrog 80,000 delavcev, a še od teh je polovica v kooperativnih podjetjih ali poldržavnih trustih.

V trgovini je okrog 30 odstotkov podjetij v privatnih rokah, 70 odstotkov pa državnih ali kooperativnih organov. Zunanja trgovina je popolnoma v rokah države in ravno tako banke. Vsa zemlja je državna lastnina, toda 95 odstotkov zemlje je na razpolago kmetom.

Toda razmere v Rusiji so popolnoma drugačne od onih v drugih državah. Politična oblast je trdno v rokah delavskega razreda. Enakopravnosti med delavci in buržoazijo ni in nihče ne trdi, da je. Delavec plačuje komaj desetinko najemnine, katero plačuje buržoa za sobo enake vrednosti; delavec bo oproščen pred sodiščem, medtem ko je buržoa težko kaznovan za enak prestopek; kooperativa dobi ugodnejše pogoje glede koncesij kakor privatni posameznik.

To ni demokracija, niti se ne ponaša, da je. Ampak to je prvi pojav v zgodovini, da družba hodi svojo lastno pot. To je nova stvar v Rusiji. Zato je šesto leto ruske republike — kljub svojemu kapitalističnemu površju — bolj revolucionarno kakor katero drugo, odkar so ruski delavci in kmetje strmoglavili carizem in prevzeli vso oblast v svoje roke.

Kajti to je prvo leto mirne in nemotene gradnje na novem temelju.

Delavski list je sila, s katero računa vaš nasprotnik.

POTREBUJEMO — zanesljivo dekle za splošna hišna dela pri mali družini; dobra plača, nič pranja. Oglasite se na 605 North Negley Ave., med Black in Hays ulicama. Highland 1895, Pittsburgh, Pa. (Adv.)

RAD BI IZVEDEL

za Mihael Rebernik-a, on je odpotoval iz Trbovelj v Ameriko še pred 18 leti. Rojake prosim, če kdo ve ,kje se nahaja, da mi naznanijo. Moj naslov je: Albin Valetič, P. O. Box 2, Rexfield, Iowa. (Adv.)

Slovenska Narodna Podporna Jednota

Ustanovljena 9. aprila 1904. Inkorp. 17. junija 1907 v državi Illinois.

GLAVNI STAN: 2657-59 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Izvrševalni odbor:

UPPRAVNI ODSEK:

Predsednik Vincent Cainkar, podpredsednik Andrew Vidrich, R. F. D. 7, Box 61, Johnstown, Pa., gl. tajnik Matthew Turk, tajnik bolniškega oddelka Blas Novak, gl. blagajnik John Vegrich, urednik glasila Jože Zavertnik, upravitelj glasila Filip Godina.

POROTNI ODSEK:

John Underwood, predsednik, 407 W. Hay St., Springfield, Ill., Martin Železnikar, Box 276, Barberton, Ohio, Fred A. Vider, Box 673, Ely, Minn., John T[illegible], Box 92, Hendersonville, Pa., John Goršek, 414 W. Hay St., Springfield, Ill.

BOLNIŠKI ODSEK:

OSREDNJE OKROŽJE: Blas Novak, predsednik, 2657-59 So. Lawndale Av., Chicago, Ill.

VZHODNO OKROŽJE: Jacob Ambrožič, Box 286, Moon, Run, Pa. John Grošelj, 14621 Pepper Ave., Cleveland, O.

ZAPADNO OKROŽJE: Anton Sular, Box 104, Gross, Kans., za jugozapad. Max Marc, Box 166, Buhl, Minn., za severozapad. Mike Zugel, 5453 S. Winchester St., Murray, Utah.

Nadzorni odbor:

Frank Zaitz, predsednik, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill., Frank Somrak, 5800 Prosser Ave., Cleveland, O., William Sitter, 6404 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Združitveni odbor:

Predsednik: Frank Alič, 2134 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.
Jožko Oven, 3639 W. 26th St., Chicago, Ill.
Jos. Skuk, 1101 E. 63rd St., Cleveland, Ohio.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 6232 St. Clair Av., Cleveland, O.

POZOR!—Korespondence z gl. odborniki, ki delaje v glavnem uradu, se vrši takole:

VSA PISMA, ki se nanašajo na posle gl. predsednika se naslovi: Predsedništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVE: Bolniško tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POSILJATVE IN STVARI, ki se tičejo gl. izvrševalnega odbora in jednote vobče se naslovi: Tajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI Z BLAGAJNIŠKIMI POSLI se pošiljaje na naslov: Blagajništvo S. N. P. J., 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse pritožbe glede poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošiljaje Frank Zaitzu, predsedniku nadzornega odbora, čigar naslov je zgoraj.

Vsi prizivi na gl. porotni odsek se naj pošiljaje na naslov: John Underwood, 407 W. Hay St., Springfield, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, naznanila, oglasi, naročnina in sploh vse kar je v zvezi z glasilom jednote, naj se pošilja na naslov: "Prosveta", 2657-59 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

NOVICE IZ JUGOSLAVIJE.

Ministrski svet poroča iz Beograda, da se je glede jugoslovansko-italijanske meje sporazumel z Italijo. Ne poroča pa, kako se je belgrajska vlada sporazumela. To bi bilo bolj interesantno.

Pašić se krega v ministrstvu, ker ni zadovoljen s finančnim ministrom Stojadinovičem in notranjim ministrom Vujičićem. Sumi jih, da sta Protičeva, to je pa seveda epidemična zadeva. Pašić torej tudi čisti, ampak tako, da ima sam največji delež.

Srbska republikanska stranka razvija v Srbiji živahno agitacijo. Gibljejo se pa tudi v Zagrebu, kjer je imela več zborovanj.

G. A. Ribnikar, načelnik oddelka za socialno skrb pri pokrajinski upravi za Slovenijo, je bil upokojen. Najprej je bil premeščen v Zagreb, kamor ga pa ni mikalo, a se je kljub temu odločil, da se preseli. Ministrstvo ga je pa upokojilo. Režim je torej tudi tukaj nedvomno odločoval.

"Ljudski dnevnik" začne izdajati dr. Šušteršič. V kakšnih vodah bo plaval, slutimo. Ustanoviti pa namerava tudi svojo stranko, ki se bo imenovala "Ljudska stranka", ter ima glavni namen pridobivati pristaše po deželi.

Povest "Jimmie Higgins" je zrcalo duše ameriškega proletariata ob času velike vojne. Dobi se pri Književni matici S. N. P. J.

Ali želiš znati pravilno pisat in čitat angleško? Naroči si "Slovensko-angleško slovnico", katero je izdala in ima na prodaj Književna matica S. N. P. J.

KONZERVIRANO MESO V KONVAH

(ali takozvani "Pikeen flaish" golaž) narejen iz govejega mesa z okusi kot v starem kraju. Ne vam pošlje ne manj kot 10 škatelj po 1 funt za $6.50. Z naročilom je poslati ne manj kot $2.00 ali pa vso svoto, drugače ostalo pošljemo na C. O. D. Naslov:

AMERICAN HOME CANNERY
C/O M. KRAINZ,
P. O. DAVIS, W. VA.

CUNARD LINE

V JUGOSLAVIJO v 9 dneh plujeje vsak torek veliki parniki.

AQUITANIA.....45,647 ton
MAURETANIA.....30,704 ton
BERENGARIA.....52,022 ton

Prijazne kabine za tretjega razreda potnike s 2, 4, 6 posteljami. Krasna obedna, kadilna in počivalna soba. Pokrito promenado nadkrovje. Izvrstna krito promenado nadkrovje. Nobenih skrbi.

Cunardovi Money Order'i so izplatljivi v Jugoslaviji hitro, varno in zanesljivo.

Za potni listek in drugo pojasnila se obrnite pri bližnjem agentu v vašem mestu

CUNARD ANCHOR LINE,
160 N. Dearborn St., Chicago, Ill.

Josip Jurčič.

Hči mestnega sodnika.

Izvirna zgodovinska povest iz 15. stoletja.

(Dalje.)

"Pozno si prišel," pravi mož pri deblu, ki ni nihče drugi kakor Italijan.

"Pa ko ne bi bil, bilo tudi dobro, zakaj danes je ne bo mačice. Boječe dete to, ne bom ničesar opravil."

"Zdaj-le v mraku pride. Če res tako blazni in gori za Vas, dal bi si trideset palic nametati, če je ne bo. A če se nisem motil, ste bili prav v premislekih, preden ste me videli?"

"Kaj meniš, da je vsak brez vesti, kakor ti? Res sem premišljal, ali bi izvršil namen, ali ga ne bi. Kako bom dekle potem zagovoril? In če njen oče reč zve, morebiti bi še gospodar tvoj, Auersperg, imel sitnosti."

"I, dvajset let že imam njegove hlapce pod seboj, torej ga poznam, da ve, kaj privoli in kaj dela. Zato pravim prvič in tudi pokrivem prisežem na to, da vi babje nature nič ne poznate, če pravite, da se bojite deklice pregovoriti in potolažiti. Jaz Vas bom poučil. Vdrugič pa rečem, da Auersperg od njenega očeta ne bo imel nobene sitnosti, zakaj — na uho in skrivaj Vam povem — nocoj ga bo dejal v kraj, pod ključ. Ha, ha! Kaj ni to kakor nalašč za Vas? Tako je govoriti, da gospod moj ni neumen. On je pisal do vojvode, da so Ljubljančani razkačeni nanj in so mu ubili enega hlapca. In takoj, danes zjutraj, je dobil odpis, da sme tistega meščana kaznovati, ki je to storil. Mestni sodnik je pa to reč vzel nase in zato bo zaprt in bo kruha stradal in hladil hudobno svojo kri. Ko bi Vi ne bili takov gospodek, ki, dasi tuje matere sin, vendar rad poštenim ljudem prav po kranjsko privošči pijače — jaz bi bil danes na večer za vse krize in težave navzočen in bi videl, kako bodo mestnega sodnika deli v malho. Pa si zopet tako domišljam v stari svoji glavi, morebiti bo tudi pogleda in pripovedovanja vredno, kako boste Vi njegove hčer vteknili v malho."

"Molči, gre!" pravi Cirijani in ustavi zgovornega tovariša. "Odpravi mi služabnico, toliko, da jo denem na konja." Rekši gre deklici nasproti. Od veselja se je deklica tresla, ko jo je prijel za roko.

"Kam me pelješ? Jaz ne grem dalje, mudi se mi domov, dragi! Moj oče se ne mude dolgo in za Boga ne bi hotela — —"

"Samo tja do drevja idi z menoj, rožica moja, srce moje! Očeta se pa ne boj, ničesar ti ne bo storil. Saj te vendar jaz ljubim neizrečno, bolj kakor te more oče tvoj, ki je celo preoster."

"Ne, nikar ne govori tega!" je dejala deklica — "ti očeta mojega ne poznaš, on je dober, najboljši oče."

"Ali ga imaš rajša kakor mene?"

"Tebe in njega!" pravi Helena in se zardi — "tebe rajša."

Med tem pogovorom sta bila prišla do drevja. Deset korakov stran sta stala konja. Helenino strežajko je bil Cirijanijev tovariš zadržal, dopoveduje ji nekaj, kar ji je bilo pogodi.

"Tudi jaz te imam rajši kakor deset očetov, srček moj! In če je to res, kar praviš, ali ne bi bila za vedno rajša pri meni, kakor pri očetu."

Deklica obledi, hoče roko izpuliti iz mladeniševe in pravi: "Ne brez očetovega dovoljenja."

"Tega ne bo potreba. Z menoj, lepota moja! Odjahava kam, kjer bova sama."

Res je zdaj Helena ugledala, da je strežaj konja pripeljal bliže. Od strmenja in strahu ni mogla izpregovoriti. Pogledala je njega, na katerega je toliko zaupala, kakor bi ga hotela vprašati, ali ni vse šala. Toda pri tem pogledu se ji je videl mladenič ves drugi in ko je roko iztegnil, da bi jo prijel, ga je sunila stran in zavpila: "Stran, malopridnež! Na pomaganje!"

Služabnica je nedaleč stala s tovarišem Lahovim. Na krik svoje gospodarice je hotela teči na pomoč, a njen novi prijatelj jo je tako trdo držal za roko, da je videla, kako je oni mož v črnem plašču gospodično odnesel in na konja posadil in ji ni mogla pomagati, da, celo vpiti ne, ker ji je velikan tiščal usta.

Šele ko je konj z jezdecem in njegovim lepim bremenom oddirjal, izpusti stari vojak služabnico, gre k drugemu konju, zajaha in izgine v mraku.

Jokaje si je služabnica pulila lase, ob čelo bila s pestmi in vpila: "O Jes-Marija, kaj bo, kaj bo, kaj bo!" Pa vse to ni nič pomagalo, gospodične ni bilo, hudobni ljudje so jo odnesli.

Naposled se domisli, da je to treba naglo naznaniti sodniku. On je moder, imeniten mož, otel jo bo, mislila si je in dirjala, kar je mogla v mesto nazaj.

Revica ni vedela, da je sodnika, modrega in imenitnega moža v tem zadela enaka nesreča, kakor hčer.

6.

Kako je govoriti? Ali ne tako, da je lepa deklica, kakor sama naslikana mati božja v šenklavški cerkvi na strani? Tako je govoriti! Kaj misliš ti, Podplatnik? Zini nam eno, pa še ti Kolček, eno, da bosta dve modri besedi, dobro vaju bom pohvalil."

Tako je dejal stražnik Bojec, naslonjen na sulico, ko je kaka dva tedna po napovedanih dogodkih nekega večera zbrano imel vse svoje kraljestvo od Podplatnika do Sušnja.

"Aha", je rekel oče Podplatnik skozi nos.

"Slabo si se mi odrezal. Piruh, domisli me, da ga bom slabo zaznamenoval. Hči mestnega sodnika se mora bolje pohvaliti. Kaj ni tako govoriti? Je-li, Piruh, da. Domisli me, da ga bom slabo zaznamenoval, pravim."

"Bom", odgovori Piruh.

"Bom — kaj je ta beseda — bom, bom. Človek ima jezik, da več govori, kakor samo bom, bom. Še tebe bom zaznamenoval, in te bom! Koliko je to besedi — bom. Samo ena je, kajne Sušnja?" Rekši upre stražni glavar Bojec svoje male oči v Sušnja.

"Samo ena beseda je, in še ena majhna," odgovori ta.

"No, prav si govoril. Ena, in še ena majhna; to je res, to je dobro povedano, prav dobro. Ti si beseden. Tebe imam rad, prav po božjih in cerkvenih zapovedih te imam rad. Ti boš hodil z menoj. Midva sama bova govorila. Kaj ni res, Kolček?"

"Res je, Bojec," odgovori Kolček.

"Dobro si rekel, Kolček! Primojduha, dobro! Mi smo mi, in smo, kaj smo, kaj ni res?"

"Res. Naj bo sodnik zaprt ali kar hoče, in njegova hči, kjer hoče, mi smo mi."

"Dvanajststo zaznamenovanih! Dobro in res je to. Kaj praviš ti, Kolček, ki si ubrisane glave, kje je hči mestnega sodnika? Kaj praviš? Lepa je bila, to pa to, lepa, kaj ni bila? Pogledal sem jo rad še jaz, ki sem v letih — ne rečem, da bi bil star, tega ne rečem, a lepa je, govori ti, kakor hočeš. Kaj praviš, kje je?"

"Pes jo vedi! Kaj mi mar, in tebi nič mar, in nam vsem nič," pravi Kolček.

"To pa jaz vem" — pravi Podplatnik.

"Podplatnik ve; ali si slišal Sušnja. Podplatnik ve! Govori in povedi, kako veš. Jaz bi bil stavil, da je pol tvoje glave prazne, pol s slamo natlačene in pol vrag te poznaj kakove, potlej šele pol pametne. In ti bi bil tudi stavil, Sušnja, in ti, Kolček, mi vsi trije. Kako veš? Glejte si, Podplatnik bo še več vedel, kakor jaz, Bojec, ki sem mu po višji gosposki za glavo postavljen. Kako veš?"

Čuvaj Podplatnik je malo zaničljivo pogledal Bojca in kompanijo ter začel praviti: "Kaj ne veste, da tisti ljudje, ki na pismo bero, več vedo, kakor mi."

"Kaj pa da vemo, kaj pa?" mu seže Bojec v besedo.

"No" — pravi Podplatnik — "naš glavar ima nekega meniha. Ta zna brati in je še druge naučil; tudi tistega Laha, tistega mladega. Ta je pa nekje dobil bukve, tam noter iz Benetk je dobil bukve, v katerih se tako zapisano bere, da človek lahko samega vraga pokliče; in ta vrag pomaga človeku, da vse stori, kar hoče."

(Dalje prihodnjič.)

RAZNO.

Debelost in politika. Nek francoski pisatelj je napisal zanimivo knjigo, v kateri popisuje življenje debeluharja, ki je imel lepo mlado ženo in ki je imela svojega domačega prijatelja, ker da jo je debelost moža odbijala. Vsled te knjige se je v javnosti mnogo govorilo o debeluharjih in nek francoski časnikar je zato vprašal več poznanih debelih ljudi če jih debelost pri njihovem delu ovira. Večinoma vsi so to zanikali in izjavili, da so s svojo debelostjo celo zadovoljni. Najbolje pa se je odrezal poslanec renskega departmenta, ki je izjavil: "Moja debelost ne samo, da me ne ovira, ampak mi je naravnost v korist. Mi, ki smo v politiki, rabimo sile, da moremo triumfirati. Ali ste me že videli na govorniškem odru v zbornici, ko gre vse proti meni in ko se me najljuteje napada? Mirno sklenem tedaj svoje roke na trebuhu in se smejim mojim nasprotnikom, zakaj na mojem trebuhu se odbijejo vsi njihovi napadi."

Ženska zgodba. V Pragi se je dogodil sledeč resničen dogodek. Gospa Volk je šla na trg nakupovat. Na poti sreča svojo znanko Kuliček. Seveda se ustavi in med njima se razplete živahen razgovor. Pa pravi gospa Volk: "Oh, kakšen je danes svet! Pri nas imamo na stanovanju gospoda, ki je sicer zelo dober in fin človek. Pa človek se ne sme na nikogar zanesti. Tako opazim lepega dne, kako je naš najemnik vsiljiv proti moji hčeri. Tega seveda nisem mogla trpeti in prišlo je zato včeraj do malega nastopa." — Ko sta se še nekaj časa razgovarjali, gre gospa Kuliček dalje in sreča gospo Šejbal. Zopet se ustavi in ženski jeziček prične pripovedovati. In gospa Kuliček pravi: "Ampak, veste kaj, kdo bi se kaj takega mislil od gospe Volk." In kar oblizniła se je gospa Šejbal, ko je slišala ta zanimiv uvod. In gospa Kuliček nadaljuje: "Veste, pri gospej Volk stanuje lep in mlad inženir. Ta je začel gledati za hčerko od gospe Volk, ki se je seveda takoj vanj zaljubila. In tako je prišlo do tega, da je včeraj našla gospa Volk svojo hčerko v zelo nespodobnem objemu s svojim najemnikom. Bil je nato grozen vrišč in prepir, toda še večji bo, ko bo mala Volkova pestovala. Pa ni treba tega naprej pripovedovati, ker, saj veste, jaz nerada govorim take stvari. Bi izgledalo kot obrekovanje." Gospa Šejbal pravi: "Kaj mislite od mene, da bi pravila take reči naprej." In že sta se poslovile, da ju ne bo pekla preveč imenitna novost. Gospa Šejbal odide nato k mlekarici in prične pripovedovati: "No, lepe reči se dogajajo na svetu! Pomislite samo! Ali poznate gospo Volk? Kot svetnica hodi naokoli, pri njej pa se gode take reči, da je človeka kar sram. Ne takšnega škandala pa še ne. Samo pomislite! Pri gospej Volk stanuje lep, mlad in bogat inženir. Hčerka od Volkove se je seveda takoj smrtno zaljubila vanj in ne dolgo zatem tudi Volkova sama. Inženir pa se je seveda imenitno zabaval, dokler ni lepega dne zalotila gospa njega s hčerko. Bil je grozen vrišč in od ljubosumnosti je hotela stara Volkova kar zdivjati. Inženir je moral izjaviti, da je staro pomiril, da ne bo nič več imel z mlado, temveč da ljubi samo njo. Pomislite, tako stara in tako zaljubljena! Ampak ne pripovedujte tega dalje, ker nočem opravljati. Ja takšen je danes svet!" — In gospa mlekarica je povedala drugi in tako je romala povest po Pragi, vedno hujša, vedno groznejša, dokler ni za njo izvedel tudi inženir. Mislimo si lahko njegovo začudenje, ko je slišal za grehe, ki jih nikoli storil ni. Bil je to v resnici lep, mlad in zelo olikan človek. Gospa Volk si je zato mislila, da bi bilo zelo dobro, če bi se zaljubil inženir v njeno hčerko in jo poročil. Silila je zato hčer, da naj bo proti inženirju zelo popustljiva in da ga naj magari zaveda. Toda hčer je inženirja v resnici spoštovala in je materin nasvet ogorčeno odbila. In zato je prišlo med materjo in hčerko do hudega prepira in ta prepir, ta muha, je povzročila slona, ki ga je pripovedovala gospa Šejbal. — Inženir je nato vložil tožbo po vrsti proti vsem, ki so širile o njem neresnične vesti. In tako so se znašle pred sodiščem gospa Volk, gospa Kuliček, gospa Šejbal in njih žrtev — inženir. Glasno so tekli vsem trem jeziki in nobena ni ničesar rekla. Sodnik je moral opetovano glasno zakričati nad njimi, da je dobil na tem ženskem semnju besedo. Vse tri so bile seveda silno poparjene in gospa Kuliček je venomer kričala: "Na moju duši, ženska usta tudi hudič ne zaveže!" — Inženir je sredi teh zgovornih žensk uvidel, da je prišel iz dežja pod kap, ker kdo bi ustavil njih zgovornost. Zato je izjavil da umakne obtožbo, če plačajo gospe gotovo svoto v dobrodelne namene. Toliko da mu niso okoli vratu padle, tako so se oddahnile. In s tem je bila stvar končana in gospe so odšle domov. Na poti pa je rekla gospa Kuliček: "Ampak tej klepetulji Šejbal ne povem nikdar več ničesar."

Prehrana bodočega človeštva.

New York. — Dr. Charles P. Steinmetz, glasoviti elektricist, je zadnje dni v svojem predavanju o "Izmajdbah v bodočnosti" dejal, da prehrana bodočega človeštva bo zavisela od "biologičnega inženirja", ki bo proizvajal hrano za vse človeštvo, čeprav bo nedvomno desetkrat ali stokrat večje od današnjega.

Po mnenju Steinmetza bo bodoči človek živel ob "eneržiji", ki pride direktno iz zraka. Danes gre ravno ta eneržija po sledečih potih: bakterije in druge mikroskopične rastline in živali jemljejo dušik iz zraka in ga oddajajo rastlinam; rastline dajejo dušik živalim. Končno dobi človek dušik v živalskem mesu in mleku in v žitu, sadju ter zelenjavi. V vsakem teh korakov je velikanska potrata. Zakaj ne bi človek dobival dušika naravnost iz zraka? Naloga "biologičnega inženirja" bo, da najde direktno pot in tedaj človek ne bo več rabil toliko posredovalcev za dobavo potrebne redilne snovi.

Velika polja, ki se danes rabijo za pridelovanje žita, sočivja in sadja ter kot pašniki za seno, ne bodo potrebna v bodočnosti, pač pa bodo služila proizvajanju "eneržijske letine". Znanstveniki bodo gojili travo, praprot in druge rastline, ki producirajo ogljik, ki nadomesti današnji premog.

POTREBNA KNJIGA.

Vsak, kdor zna še nekaj angleško in se hoče izpopolniti v znanju, ter svedeti pomen neznanih besed, katere vidi na napisih v časopisih, v knjigah, itd., potrebuje

ANGLEŠKO-SLOVENSKI BESEDNJAK.

Rabili boste to knjigo leta in leta. Cena je $5.00. Naročite na naslov:

DR. F. J. KERN,
6233 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

ZA KUHANJE PIVA DOMA

Imamo v zalogi slad, hmelj, sladkor in vse druge potrebščine. Poskusite in se prepričajte, da je doma pri nas, kuhani vedno le najboljši in najcenejši. Dobiti je tudi zbirko sodov, steklenic in raznih loncev, itd.

Mi vam dostavimo naročilo po pošti, točno v vse kraje.

Grocerijam, slaščičarjem in v prodajalne železnine damo primeren popust pri večjih naročilih. Pišite po informacije na:

FRANK OGLAR,
6401 Superior Avenue, Cleveland, O.

Zgodbe o nekaterih krščanskih čednostih in nečednostih.

IVO ŠORLI.

(Dalje.)

Kdo mu danes še verjame, da je bil trgovec? Trgovec, ki sam golta te pomije za prostake, drugemu pa še viržinke ne privošči!. . .

V tem trenutku je videti gospod narednik zelo hud! Ves čas premetuje in suva tisto košaro, ki jo je ravno postavil vojak pred njega. In zdaj se odpro vrata in se sliši tudi njegov glas: "Dam mu petdeset kron, pa mi prinese malo trave! Ali ste vsi samo sleparji ali tudi osli? Vsak dan je huje! Kaj bomo živeli od samih konserv? Vrag jih vzemi!"

Jakob ne posluša dalje. Že je razumel, da bije zdaj njegova usodna, njegova velika ura. Naj se zgodi, kar se hoče: zdaj ali nikoli!

In že je pri vratih in stopi pogumno naprej.

— Gospod narednik, pokorno prosim: poskusite z menoj! Ljudje niso krivi: domačini so nezaupni, in tujec pri njih ničesar ne opravi. Jaz pa poznam skoraj vsakega po imenu, in oni poznajo mene — jaz bi za petdeset kron prinesel najmanj petkrat toliko!

Narednik ga gleda. Potem počasi prikima in pravi:

— Prav! Poskusimo torej enkrat z vami. Toda pazite se, če ne bo res! Tu imate sto kron in lahko takoj odidete. Evo, kar to košaro vzemite!

Zakaj res je navdušen. Že da je postavil vso svojo usodo na eno karto, kakor se reče, a niti dvomi ne, da se mu bo posrečilo. Govoril bo, kakor da mu je jezik z medom, prosil, obetal: naj na gledajo za prvič niti na mero, niti na ceno; ako zadovolji danes stotnika — stotnika poreče! — mu je zagotovljena vsa dobava za častniško in podčastniško kuhinjo, in sami vedo, da erar pošteno plača dobro in slabo, vzame pa vse. In naj se nikar ne boje, da bi izdal, ako kje kaj vidi — domač človek je in jih ne bo prodajal tujcu. In če bodo rabili kaj: kako oproščenje, kako podporo, kar si bodi, naj se le nanj obrnejo — celo pri polkovniku ima besedo kot tak!

Proti poldnevu pripelje Jakob zvrhan voziček. In kakih stvari! Nekaterih že cele mesece niso več videli.

Narednika kar oči gorijo. Stemnijo se mu šele, ko nenadoma vstopi stotnik v kuhinjo. Toda Jakob bi zavriskal veselja, da mu gre sreča kar sama skupaj. Zakaj razume se, da tudi stotnik pri tolikem pogledu ne more ostati hladan in da ga še najprej zanima, kdo je, ki je zbral tak zaklad. Pa se vsa reč na licu mesta izvrši na Jakobovo največjo korist: zagotovljena mu je vsa dobava in eno prvih mest v kuhinji. . .

Nadaljevanje se razume skoro samo po sebi. Kakor pradavni nečak enakega imena po svetopisemski, plezа naš Jakob po svoji lestvi više in više; od kompanijskega do nekakega batoljonskega in celo polkovnega dobavljača; potem dobi še obskrbo ene, kmalu druge in čez mesec dni še tretje bolnišnice. In ko končuje vojna, izračuna, da bo živel s samimi obrestmi ob približno sto kilogramih teže natančno stointriintrideset let, pa naj se vse še za 200% podraži!

Nekoliko ga je imelo, ko so začeli krone premenjavati v drugorodni papir. In tudi neke govorice, še bolj divje so se širile. A kmalu je spoznal, da take stvari trosijo in tudi nanje verjamejo samo boljševiki, ki niso pri čisti pameti ljudje.

In čeprav ni dosegel stotriintridesetih let, dosegel je svoj stotriintrideseti kilogram.

Pa ga že hoče pretehtati sveti Mihael, ko se veriga na tehtnici naenkrat utrga, in naš Jakob zleti v — — — —

Toda — ne! Zakaj rekli smo, da se ta povestica konča že na tem svetu.

IV.

O zmernosti ali varčnosti.

. . .a kdor iz pol lonca se do sit'ga najé,
naj še tis'ga razbije, iz piskra naj jé!
(Iz drugega dela poskočnice pod III.)

Junak te zgodbe je Miha Škrt (hm!), zgled neizmerne zmernosti in skromnosti, kar se tiče življenskih potreb.

Rojenice so mu zapele v prelepem tolminskem trgu samem (Klajn-Paris, pr moj duš!), živi pa, ko začne ta historija, že tri leta v mestu P., glavni vojni luki takrat Avstro-ogrske monarhije. Z izredno marljivostjo si je znal priboriti na popolnoma pošten način skromno premoženje. Prodaja zelenjavo, sadje, jajca, dobiček spravlja v luknjo pod podom.

A ta dobiček sam ni nikoli tolik, da bi Miha Škrt imel, kar ima. Zmernost, zmernost njegova je, ki ga je napravila moža! Če reče kupovalka: "To zelje je zmrzlo, pojejte ga vi, če ste ne vem kdo!", naš Miha uboga, če je le res zmrzlo. Če reče: "To jajce je klopotec!", ga Miha res že na ušesu poskuša; a če je, ga položi na stran, da bo zanj. In če vrže vojak hruško ali jabolko na tla, Miha pobere, poljubi in spravi. Tako se polagoma nabere kosilo in večerja.

In če bi bili časi, kakor so bili, brez zapletljajev, bi se bilo izteklo Mihovo življenje. Še žolodca bi si ne bil pokvaril! Zakaj, če je dobival često rea čez vse trde naloge želodec, vedno so bile kratke in predobro je vedel, da bi napravil gospodarju še uslugo, če bi si kako kljubovanje dovolil. . .

Pride pa vojna, in veliki čas "postavi" tudi na našega junaka "velike zahteve", kakor smo govorili takrat.

Najprej izda domača oblast postavo, da mora imeti vsak prebivalec za šest mesecev živeža, sicer da mora ven; mesto je namreč trdnjava, in sovražnik bi jo prišel lahko oblegat.

(Dalje prihodnjič.)

Influenca

napada ljudi z veliko hitrico. Hud prehlad, bolečine v glavi, hrbtu in drugih delih, bolečine v mišicah, mrzlica in splošna onemoglost so nektera znamenja te bolezni. Kaj naj se stori za to? Ostanite v postelji ali doma dokler ste bolni in vzemite

SEVEROVE TABLETE ZA PREHLAD IN GRIPO

Ravnajte se po navodilih, ki se dobe v omotu. Cena 30c.

Organov za dihanje se najraje prime in vsled tega je važno, da imate vedno doma pri rokah

SEVEROV BALSAM ZA KAŠELJ

Cena 25 in 50 centov.

Grlo je večkrat bolno in pokvarjeno, pomoč dobite ako rabite

SEVEROV ANTISEPSOL

za grgranje v grlu in za izpiranje nosa, s čemur držite čisti prehod in prost nalezljivih bacilov. Cena 35 centov.

Gornja zdravila se dobe v prodaj v lekarnah.
Vselej uprašajte po "SEVEROVIH" in ne jemljite drugih.

W. F. SEVERA CO., CEDAR RAPIDS, IOWA.

KAKO LAHKO POTUJETE V STARI KRAJ PREKO TRSTA ZA $70.00.

PIŠITE TAKOJ ZA POJASNILA NA

EMIL KISS, bankir,
133 SECOND AVENUE, NEW YORK CITY.

Cena za predplačane listke (za najprej plačane karte) od Zagreba do New Yorka $105.— in $8.— za osebni davek!

Pošiljamo denar v domovino!
Plačamo 4% obresti na vloge!

NOVO LETO, NOVE URE, NOVE CENE.

Dobili smo v zalogo prave Elgin moške in ženske ure, ki so tako krasne, da boste takoj na prvi pogled kupili eno. Ure so vse prave Elgin izdelka in nekaj čisto novega. Dopisnico ali pa pismo nam pošljite in mi vam pošljemo naš cenik na najnovejše ure brezplačno in s tem si pridobite dobrijo.

Ure so vse preskušene, dobe pravi čas do sekunde in vsaka je garantirana. Cene pa so nižje kot že kdaj poprej.

Velika zaloga pravih glasnih Columbia Gramofonov

slovenske, nemške in vseh jezikih plošče dobite pri nas. Pišite po cenik. Mi smo edini zastopniki v Connemaugh, Pa., za prave nove, glasne Columbia gramofone in plošče.

IVAN PAJK, 24 Main Street, Connemaugh, Pa.